

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 272/2021-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti uzneseniu Okresného súdu Prešov č. k. 9 Csp 135/2018-171 z 15. mája 2020 takto

rozhodol:

1. Ústavnú sťažnosť **odmieta**.
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky **nevychovája**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 10. augusta 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu podľa čl. 46 ods. 3 ústavy a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutím všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje „pozastaviť vykonateľnosť napadnutého uznesenia“, a to až dotedy, kým nebude na jeho účet pripísaná náhrada škody vo výške 393,28 eur zo strany porušiteľa. Zároveň požaduje primerané finančné zadostučinenie vo výške 2 000 eur a náhradu trov konania v prípade, že mu ústavný súd ustanoví právneho zástupcu, o ktorého v ústavnej sťažnosti žiada.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že žaloba sťažovateľa, ktorou sa pred okresným súdom domáhal na žalovanom zaplata sumy 539 eur a primeraného finančného zadostučinenia vo výške 10 000 eur, bola zamietnutá a sťažovateľ bol zaviazaný k povinnosti uhradiť úspešnému žalovanému trovy konania v rozsahu 100 %. Rozhodnutie vo veci samej (v spojení s potvrdzujúcim

rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 13 Co 75/2019-153 z 18. júla 2019 nadobudlo právoplatnosť 4. septembra 2019.

3. Okresný súd následne rozhodol o výške trov konania, ktorú vyčíslil na sumu 1 464,25 eur. Proti tomuto rozhodnutiu vydanému vyšším súdnym úradníkom podal sťažovateľ sťažnosť, v ktorej namietal nepoužitie § 257 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“).

4. Sudca okresného súdu napadnutým uznesením zmenil pôvodné rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka o trovách konania tak, že znížil priznanú náhradu trov konania na sumu 393,28 eur. Bol toho názoru, že spor o zaplatenie nemajetkovej ujmy je sporom, v ktorom výška plnenia závisí od úvahy súdu, a teda ide o predmet konania, ktorého hodnotu nemožno oceniť peniazmi. Základnú sadzbu tarifnej odmeny preto s poukazom na § 13 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“) vypočítal jednak z časti konania o zaplatenie sumy 539 eur, na ktorú aplikoval § 10 ods. 1 vyhlášky, a jednak z časti konania o primerané finančné zadostučinenie, ktorá podľa jeho názoru odôvodňovala použitie § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky. K argumentu sťažovateľa o potrebe aplikácie § 257 CSP uviedol, že dané ustanovenie nebolo možné aplikovať pri rozhodovaní o výške trov konania, keďže o nároku na náhradu trov konania už bolo právoplatne rozhodnuté rozsudkom vo veci samej.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti opisuje priebeh sporu na všeobecných súdoch a v rámci toho sa zameriava takmer výlučne a obsérne na rozhodnutie v merite veci, ktoré (už skôr) napadol inou ústavnou sťažnosťou. Aj v aktuálnej ústavnej sťažnosti však polemizuje so závermi vyplývajúcimi z rozhodnutia vo veci samej a podrobuje ich kritike. Podľa jeho názoru okresný súd „postupom v súdnom konaní, ktoré predchádzalo uzneseniu sp. zn. 9 Csp 135/2018-171 z 15. mája 2020 nepostupoval v súlade so zákonmi ...“, v dôsledku čoho konal v rozpore s jeho právami.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K namietanému porušeniu práv sťažovateľa napadnutým uznesením okresného súdu

6. Napriek nedostatku ústavnej sťažnosti spočívajúcej v absencii relevantnej argumentácie, ktorou by sťažovateľ z ústavnoprávneho hľadiska namietal porušenie svojich ústavných práv napadnutým uznesením, ústavný súd, preferujúc materiálny prieskum návrhu, vylúčil z obsahu ústavnej sťažnosti a príloh k nej pripojených nespokojnosť sťažovateľa s rozhodnutím vo veci samej a nadväzne i s napadnutým uznesením o výške trov, ktorého vykonateľnosť žiada odložiť.

7. V nadväznosti na to považuje ústavný súd za potrebné najskôr zosumarizovať, že rozhodnutie v merite veci napadol sťažovateľ inou ústavnou sťažnosťou, ktorá je na ústavnom súde vedená pod sp. zn. III. ÚS 270/2020 a dosiaľ o nej nebolo rozhodnuté ani nebola prijatá na ďalšie konanie (ústavný súd zatiaľ ustanovil sťažovateľovi právneho zástupcu, pozn.). Ústavný súd sa teda v rámci uvedenej veci bude zaoberať argumentáciou vzťahujúcou sa k meritórnemu rozhodnutiu, ktorú

sťažovateľ predostrel aj v aktuálne prejednáwanej ústavnej sťažnosti. To však nič nemení na skutočnosti, že rozsudok vo veci samej nadobudol právoplatnosť, čo znamená jeho záväznosť a zásadnú nezmeniteľnosť (§ 226 CSP), a preto ústavný súd mohol preskúmať napadnuté uznesenie o výške trov, ktoré je naň naviazané.

8. Po takomto ustálení predmetu konania sa žiada zdôrazniť, že rozhodovanie všeobecného súdu o trovách konania ako o integrálnej súčasťi súdneho konania je zásadne výsadou všeobecného súdu. V rámci tohto rozhodovania ide vždy o aplikáciu jednoduchého práva, takže ústavný súd opakovane judikuje, že rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba celkom výnimočne, a to v prípadoch, ak samotné rozhodnutie všeobecného súdu je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo ide o také extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do práv účastníka konania, ktorý podal ústavnú sťažnosť. Inak povedané, problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení aplikovateľného právneho predpisu, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (m. m. I. ÚS 40/2012, I. ÚS 630/2017).

9. O taký prípad vo veci sťažovateľa nešlo. Okresný súd, aplikujúc a riadne interpretujúc príslušné zákonné ustanovenia Civilného sporového poriadku, ako aj ustanovenia vyhlášky, dostatočne jasne a relevantne vysvetlil svoj postoj k predmetu konania, od ktorého odvíjal výpočet základnej sadzby tarifnej odmeny a v nadväznosti na to ozrejmil aj dôvody, pre ktoré znížil výšku trov konania pôvodne vyčíslenú vyšším súdnym úradníkom, ktorá je v konečnom dôsledku (vzhľadom na neúspech sťažovateľa v spore, na ktorý je naviazané rozhodnutie o nároku na náhradu trov) v prospech sťažovateľa. Ústavný súd nezistil v skutkových a právnych záveroch napadnutého uznesenia okresného súdu nič ústavne nekonformné, čo by nasvedčovalo jeho arbitrárnosti alebo ústavnej neakceptovateľnosti.

10. Návrh na odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia sťažovateľ žiadnym spôsobom nezdôvodnil a ani ústavný súd nevzhladol pre takýto postup žiaden dôvod vyplývajúci z § 129 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Až prípadný iný výsledok kauzy sťažovateľa v merite veci by mohol založiť aj iný výsledok, pokiaľ ide o trovy konania.

11. Sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti namietal i porušenie čl. 46 ods. 3 ústavy zakotvujúci základné právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, očakávajúc od ústavného súdu vyslovenie oprávnenosti jeho nároku na náhradu škody. Vzhľadom na predmet konania vedeného na okresnom súde je zjavné, že základné právo podľa čl. 46 ods. 3 ústavy sa v ňom nerealizuje. Zároveň, prípadné konštatovanie porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nálezom ústavného súdu by automaticky neznamenalo vznik nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu. Takýto prípadný nárok by sťažovateľ musel uplatniť v procese upravenom zákonom č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Preto i túto námietku vyhodnotil ústavný súd ako neopodstatnenú.

12. Na základe týchto skutočností ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú (bod 1 výroku uznesenia). Na tomto závere, ku ktorému ústavný súd dospel po podrobnom preskúmaní veci, nemohla nič zmeniť ani výzva sťažovateľovi na odstránenie nedostatkov, ani ich prípadné doplnenie. Ústavný súd poznamenáva, že toto rozhodnutie neprejudikuje rozhodnutie vo veci sp. zn. III. ÚS 270/2020.

III.2. K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom

13. Vzhľadom na absenciu právneho zastúpenia sťažovateľa a s tým súvisiacu žiadosť sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom pristúpil ústavný súd k preskúmaniu toho, či sú kumulatívne splnené tri podmienky, resp. predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom: (i) žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu, (ii) majetkové pomery odôvodňujúce takúto žiadosť, (iii) vylúčenie zrejmej bezúspešnosti uplatňovania nároku na ochranu ústavnosti.

14. Pokiaľ ide o podmienku vyžadujúcu, aby nešlo o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, táto je splnená vtedy, ak je okrem iného daná právomoc ústavného súdu na jej prerokovanie, ústavná sťažnosť nie je oneskorená, nie je neprípustná ani zjavne neopodstatnená.

15. S prihliadnutím na výsledok posúdenia ústavnej sťažnosti, ktorú ústavný súd v celom rozsahu odmieta (ako to vyplýva z časti III.1 odôvodnenia tohto uznesenia), je evidentné, že ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, teda v danom prípade nebola splnená jedna z troch podmienok na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Z tohto dôvodu ústavný súd tejto žiadosti sťažovateľa nevyhovel (bod 2 výroku uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. júna 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu